

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudkyň JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Zory Šmolkové v právní věci žalobců **a) O. P. a b) M. P.**, oba zastoupeni JUDr. Petrem Veselým, advokátem se sídlem v Kadani, Nerudova 348, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí** se sídlem v Praze 2, Na Poříčním právu 1, ve věci žaloby proti nečinnosti,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Podanou žalobou se žalobci domáhali soudní ochrany proti tvrzené nečinnosti správního orgánu, a to vydáním rozsudku, jímž se žalovanému přikazuje rozhodnout do 30 dnů od právní moci rozsudku o odvolání žalobců proti rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 27.6.2013 č.j. MSK 2420/2013.

V odůvodnění žaloby žalobci uvedli, že dne 9.7.2013 bylo Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje doručeno odvolání proti rozhodnutí tohoto úřadu ze dne 27.6.2013 č.j. MSK 2420/2013. O odvolání bylo rozhodnuto žalovaným dne 20.5.2014, avšak rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 13.10.2016 č.j. 22

Ad 84/2014-73 ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 20.12.2016 č.j. 22 Ad 84/2014-90 (dále jen zrušující rozsudek) bylo toto rozhodnutí zrušeno a žalovanému byla věc vrácena k dalšímu řízení. Zrušující rozsudek nabyl právní moci dne 14.12.2016. Žalovanému následně počala běžet lhůta k rozhodnutí o odvolání, která dle ust. § 71 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen správní řád) činí 30 dní. Žalovaný v této lhůtě o odvolání nerozhodl, a proto žalobci podali dne 22.2.2016 žádost o ochranu před nečinností, avšak ani ta nevedla k nápravě, když ve 30denní lhůtě na ni nebylo nijak reagováno. Za této situace žalobci přistoupili k žádosti o ochranu soudem proti nečinnosti správního orgánu.

Žalovaný ve vyjádření uvedl, že na řízení o žádosti o zařazení do evidence osob vhodných stát se osvojiteli nedopadá právní úprava lhůt dle § 71 odst. 3 správního řádu, když z ust. § 64 odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění (dále jen zákon č. 359/1999 Sb.) výslovně vyplývá, že pro vydání rozhodnutí o zařazení o evidence žadatelů neplatí ustanovení správního řádu o lhůtách pro vydání rozhodnutí. Žalovaný neporušil ani obecnou zásadu vydat rozhodnutí ve lhůtě přiměřené, a to především s ohledem na předmět řízení a specifické okolnosti posuzovaného případu a jeho náročnost. Dále žalovaný uvedl, že je třeba zohlednit účel předmětného procesu a účel náhradní rodinné péče jako takové, kdy není primární uspokojení potřeb žadatele, který chce přijetím dítěte saturovat svou potřebu založit či doplnit rodinu, nýbrž poskytnout službu dítěti, které se dočasně či trvale ocitlo bez péče své rodiny (viz čl. 20 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte). Proces výběru i přípravy osob, které budou moci poskytovat náhradní rodinnou péči, není jednoduchý a musí být prováděn s náležitou pečlivostí. Musí dojít ke zmapování životní a sociální situace žadatele, jeho osobnostních charakteristik a zdravotního stavu, ale především je třeba posuzovat silné i slabé stránky žadatele ve schopnosti uspokojovat potřeby dětí. Žalovaný zdůraznil nedokonalost právní úpravy, na kterou narazil již v předchozím řízení o žádosti žalobců, když absentuje hmotněprávní úprava odborného posouzení, tj. vymezení potřeb eventuálně přijatého dítěte a od nich se odvíjejících obecných požadavků na schopnosti žadatelů o zařazení do evidence. Odborné posuzování je vystavěno především na hledisku lidsko-právní terminologie zdravotního postižení na tzv. medicínském modelu zdravotního postižení a nikoliv na modelu sociálním a právě pro tento přístup bylo krajským soudem rozhodnutí žalovaného o odvolání žalobců již dvakrát zrušeno pro nepřezkoumatelnost. Žalovaný byl postaven před úkol nastavit jednotlivé kroky v rámci jednotlivého posuzování tak, aby více odpovídaly sociálnímu modelu zdravotního postižení, jak jej akcentuje i Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, což samozřejmě vyžaduje změnu dosud zažitých postupů při vyřizování odvolání včetně podkladů, z nichž bude žalovaný v odvolacím řízení vycházet. V těchto okolnostech je nutno spatřovat náročnost posuzovaného případu, kdy nastíněné otázky nebyly dosud žalovaným v rozhodovací a metodické praxi řešeny. Postup žalovaného v dalším odvolacím řízení nově vychází z přístupu, kdy zdravotní postižení žalobců se stává pouhým východiskem a samo o sobě nemůže mít rozhodující význam pro posouzení jejich žádosti, neboť je zapotřebí je propojit se sociálními důsledky v životě žalobců, a to těmi, které by mohly mít význam z hlediska zajištění potřeb eventuálně přijatého dítěte. Na základě těchto skutečností žalovaný učinil závěr o nezbytnosti zajištění osobního vyšetření žalobců posudkovým lékařem, a to především s ohledem na dobu, která uplynula od předchozího rozhodnutí žalované a od opatření původních podkladů. Proto žalovaný dopisem ze dne 8.3.2017 vyzval žalobce ke sdělení kontaktních údajů na praktického i odborného

lékaře. Po odpovědi žalobců ze dne 4.4.2017, která si vyžádala další doplnění, zaslal žalovaný lékařům žádost o zaslání lékařských nálezů žalobců a zapůjčení kompletních zdravotních dokumentací. Ty žalobce obdržel v komplexní podobě až 12.6.2017. Následně žalovaný přistoupil k posouzení zdravotního stavu žalobců. Vedle aktualizace údajů o zdravotním stavu žalobců si žalovaný vyžádal podklady pro posouzení sociálních důsledků jejich zdravotního stavu na běžný život, tj. podklady úřadu práce shromážděné v rámci řízení o nároku žalobců na dávku hmotné nouze – na příspěvek na péči. Žalovaný dále prostřednictvím požádaného orgánu sociálně právní ochrany dětí Magistrátu města Opavy provedl sociální šetření v domácnosti žalobců s cílem získat ucelený obraz o rodičovské kapacitě žalobců v péči o dítě a o schopnostech a dovednostech žalobců jako osob se zdravotním postižením a jejich životních zkušenostech, které mohou být přínosem v péči o dítě. Žalovaný obdržel zprávu o sociálním šetření v domácnosti žalobců dne 20.6.2017, avšak zprávu shledal neúplnou, a proto požádal o doplnění zprávy. V průběhu řízení také žalobci navrhli doplnit dokazování o listinné podklady. Bylo provedeno posouzení zdravotního stavu žalobců, jehož výsledek byl žalovanému doručen dne 30.6.2017. Závěrem žalovaný shrnul, že k průtahům v řízení nedošlo a s ohledem na § 64 odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb. ani dojít nemohlo. Žalovaný dodržel všechny požadavky, vyplývající ze zásady o povinnosti rozhodnout v přiměřené lhůtě. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

Žalobci v replice k vyjádření žalovaného doručené krajskému soudu dne 14.8.2017 uvedli, že bez ohledu na ust. § 64 odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb. je nepochybně porušena základní zásada správního řízení uvedená v § 6 odst. 1 správního řádu, tj. povinnost správního orgánu jednat bez zbytečných průtahů a rozhodnout v přiměřené lhůtě. Žalobci mají za nepřiměřené, že na rozhodnutí v současné době čekají již zhruba 8 měsíců, přičemž ve věci probíhá pouze odvolací řízení, které by mělo být v obecné rovině postaveno na důkazech získaných prvostupňovým orgánem, a tudíž by mělo být časově méně náročné. Žalovaný se dopouští průtahů a nerozhodl v přiměřené lhůtě. Zrušující rozsudek krajského soudu nabyt právní moci dne 14.12.2016 a první úkon v dalším řízení byl žalovaným učiněn až 8.3.2017. Podle žalobců k němu mělo však dojít již bezprostředně po datu 14.12.2016. K dalším průtahům došlo tím, že dne 4.4.2017 nesdělili žalobci kontaktní údaje na své lékaře a žalovaný je obeslal až dne 16.5.2017. Argumenty žalovaného, že délku řízení zavinili žalobci neúplnými údaji, jsou pokusem o přesunutí odpovědnosti za vlastní průtahy na žalobce. Žalobci jsou v oblasti zdravotnictví laiky a předali všechny požadované údaje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Podle žalobců se řízení nijak výrazně nelišilo od jiných řízení a postupovalo podle logického průběhu, kdy žalovaný shromáždil zdravotní podklady žalobců, následně je předal ke zpracování zdravotního posouzení a podle jeho výsledku rozhodne. Zdravotní posouzení žalobců je hotovo a žalovaný přípisem ze dne 7.8.2017 vyzval žalobce k vyjádření k podkladům rozhodnutí. Žalobci setrvali na podané žalobě.

Podle ust. § 79 odst. 1 věty první zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, v platném znění, ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis, platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.

Z obsahu správních spisů bylo krajským soudem zjištěno, že dne 14.12.2016 byl žalovanému doručen zrušující rozsudek. Žádostí ze dne 13.2.2017 se pověřená pracovnice žalovaného obrátila na příslušný odbor Ministerstva práce a sociálních věcí s žádostí o provedení lékařské prohlídky žalobců. Žádostí ze dne 8.3.2017 byli žalobci vyzváni ke sdělení skutečností rozhodných pro další řízení, a to doložení seznamu lékařů, v jejichž péči jsou. Žalobci prostřednictvím svého právního zástupce odpověděli na výzvu podáním ze dne 4.4.2017. Žádostí ze dne 4.4.2017 adresovanou Úřadu práce ČR, kontaktnímu pracovišti Opava žalovaný požádal o poskytnutí podkladů ve věci rozhodování o příspěvku na péči žalobců. Podklady byly žalovanému doručeny dne 6.4.2017. Dne 22.2.2013 podali žalobci žádost o ochranu proti nečinnosti, na kterou bylo reagováno sdělením žalovaného pod č.j. MPSV-2017/43565-231/1 s tím, že nečinnost nebyla shledána. Dne 16.5.2017 požádal žalovaný o kompletní zdravotní dokumentaci žalobců. Usnesením žalovaného ze dne 30.5.2017 č.j. MPSV-2016/273671-231/6 vyzval žalovaný Magistrát města Opavy k poskytnutí součinnosti při provedení odborného posouzení žalobců, a to formou sociálního šetření v jejich domácnosti. Správa o sociálních poměrech žadatelů byla Magistrátem města Opavy zaslána žalovanému dne 19.6.2017. Přípisem ze dne 22.6.2017 požádal žalovaný Magistrát města Opavy o doplnění zprávy, což bylo uskutečněno přípisem ze dne 27.6.2017.

V podané žalobě žalobci namítli nečinnost žalovaného, který nerozhodl o jejich odvolání ve lhůtě 30 dnů od právní moci zrušujícího rozsudku Krajského soudu v Ostravě, čímž porušil ust. § 71 odst. 3 správního řádu a ust. § 6 odst. 1 téhož zákona. Jak bylo správně konstatováno žalovaným a následně akceptováno žalobci, ust. § 71 odst. 3 správního řádu se na posuzované řízení nevztahuje. K porušení ust. § 71 odst. 3 správního řádu tedy v posuzované věci vůbec nemohlo dojít. Lze přisvědčit žalobcům, že ust. § 64 odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., které určuje, že lhůty dle § 71 odst. 3 správního řádu na posuzované řízení nedopadají, nemůže mít dopad na povinnost dodržení obecné zásady správního řízení vyjádřené v ust. § 6 odst. 1 správního řádu, a to zásady rychlosti správního řízení. Krajský soud proto posuzoval, zda je postup žalovaného v dalším řízení realizován v přiměřené lhůtě. Z ust. § 6 odst. 1 správního řádu vyplývá povinnost správního orgánu vyřizovat věci bez zbytečných průtahů jako obecný požadavek na průběh správního řízení. V posuzované věci absentuje zákonem stanovená lhůta k vydání rozhodnutí a předmětem posouzení je proto časová přiměřenost průběhu dalšího odvolacího řízení. Obsahem správního spisu má krajský soud za prokázané, že žalovaný správní orgán je v řízení činný a nedopustil se neodůvodněných průtahů. Nelze se ztotožnit s názorem žalobců, že odvolací řízení nemělo být časově náročné už z toho důvodu, že mělo být vystavěno na důkazech získaných prvostupňovým orgánem. Žalovaný v dalším řízení akceptoval doporučení soudu uvedená ve zrušujícím rozsudku, a to doplnění zjištění ohledně zdravotního stavu žalobců a jejich vyhodnocení a dále doplnění šetření ohledně míry soběstačnosti žalobců a posouzení těchto zjištění ve vztahu k potřebám potenciálně svěřeného dítěte. Akceptace těchto závěrů krajského soudu si vyžádala doplnění dokazování a aktualizaci poměrů žalobců. Faktické provedení požadovaných šetření spadá do působnosti jiných subjektů než žalovaného, takže jejich provedení a následné vyhodnocení je mimo sféru přímého vlivu žalovaného. Soud se ztotožňuje s názorem žalovaného, že posuzovaný případ je velmi specifický právě s ohledem na zdravotní postižení obou žalobců, z čehož nepochybně vyplývá nutnost detailnějšího a tudíž i časově náročnějšího šetření a následného posouzení. Je evidentní, že žalovaný má

snahu posuzovat případ žalobců v tomto dalším řízení především z hlediska jejich sociální způsobilosti ve vztahu k zajištění potřeb eventuálně přijatého dítěte, čímž rovněž akcentuje závěry zrušujícího rozsudku krajského soudu. Je-li v dalším řízení vedeném odvolacím orgánem po zrušujícím rozsudku soudu doplňováno dokazování, a to v souladu se závěry učiněnými soudem, nelze v takovém postupu spatřovat průtahy v řízení. Na základě všech těchto důvodů dospěl krajský soud k závěru, že žalovaný se nedopustil nečinnosti či neodůvodněných průtahů v řízení a neporušil ust. § 6 odst. 1 správního řádu.

Na základě uvedené argumentace krajský soud žalobu důvodnou neshledal, a proto ji v souladu s ust. § 81 odst. 3 s.ř.s. zamítl. Ve věci bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšnému žalovanému podle obsahu soudního spisu nevznikly s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 7.9.2017

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu